

dziedzińcu Uniwersytetu Warszawskiego. Zgromadzenie zostało brutalnie rozpedzone pałkami przez przybyły na teren Uczelni „aktyw robotniczy” oraz zwarte oddziały MO. Wiec ten zapoczątkował falę solidarnościowych wystąpień studenckich w szkołach wyższych niemal w całej Polsce. Do ulicznych demonstracji i starć z milicją doszło w kilkunastu miastach.

● Wystąpieniom młodzieży towarzyszyła kampania anty-inteligencka i antysemitka. Wiele osób na eksponowanych stanowiskach usuwano wtedy z partii i z zajmowanych stanowisk. „Czystka” objęła aparat partyjny i administrację państwową, świat nauki, kultury i sztuki, media, wojsko; wcześniej dokonano jej w aparacie bezpieczeństwa. Polska miała wówczas jednoznacznie złą opinię na Zachodzie. Na jej dalsze pogorszenie wpłynął udział Wojska Polskiego w inwazji na Czechosłowację i stłumieniu Praskiej Wiosny.

Prof. Jerzy Eisler
Instytut Pamięi Narodowej

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu od 1966 roku NBP emituje także **monety kolekcjonerskie**, a w 2006 roku wprowadził do obiegu pierwszy polski **banknot kolekcjonerski**. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozbudzania zainteresowań na temat polskiej kultury, nauki i tradycji.

Od 1996 roku NBP emituje także **okolicznościowe monety dwuzłotowe ze stopu Nordic Gold**. Towarzyszą one seriom monet kolekcjonerskich, a od 2004 roku są również wprowadzane do obiegu w odrębnych seriach tematycznych „Herby województw” (2004–2005) i „Historyczne miasta w Polsce” (2005–2008).

Wszystkie monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008

Informacje o planie emisji
oraz sposobie nabycia monet na stronach:

www.nbp.pl
www.numizmatyka.nbportal.pl

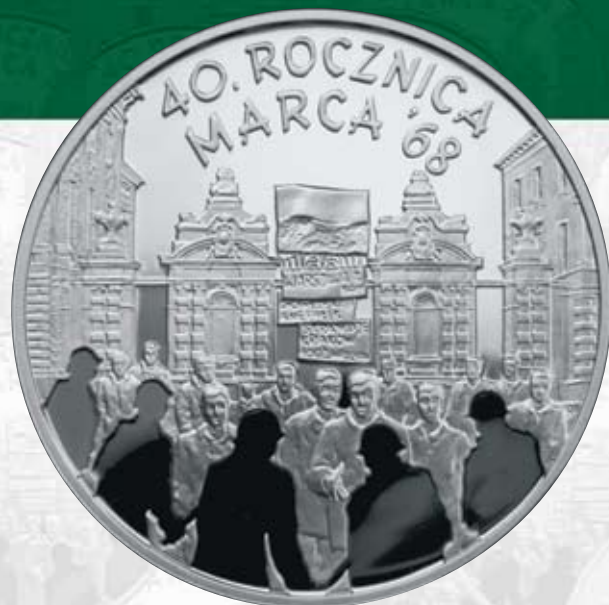
Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

40. rocznica Marca '68

40. rocznica Marca '68

- Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające 40. rocznicę Marca '68

w dniu **3 marca 2008 r.** o nominale:

10 zł wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze,

w dniu **5 marca 2008 r.** o nominale:

2 zł wykonaną stemplem zwykłym w stopie Nordic Gold.

MARZEC 1968

- Pod tym umownym pojęciem kryje się kilka różnych, niekoniecznie ze sobą powiązanych wątków. Co więcej, w zależności od tego, kto odwołuje się do Marca, podkreśla przede wszystkim to, co w największym stopniu dotyczy jego samego i środowiska, w którym wtedy się obracał. Zrozumiałe jest więc, że osoby, które po Marcu wyemigrowały z Polski oraz ich bliscy, którzy pozostali w kraju, najczęściej wspominają haniebną kampanię antysemitką; skrywaną nieudolnie przez czynniki oficjalne pod hasłami antysyjonistycznymi.

W takim klimacie w latach 1968–1972 wyemigrowało z Polski ponad 15 tys. Żydów i osób żydowskiego pochodzenia.

- Dla ludzi, którzy w 1968 r. studiowali, najważniejszy jest zwykle właśnie studencki nurt Marca. W pamięć tych osób najmocniej wryły się wiece, strajki i manifestacje studenckie. Studenci kontestujący w Polsce w 1968 r. występowali pod hasłami wolnościowymi, odwołując się do lewicowej frazeologii. Walczyli o demokratyzację i liberalizację systemu, a także o prawo do życia w prawdzie. Stąd może wzięło się jedno z najbardziej popularnych wówczas haseł: „Prasa kłamie!”

- Z kolei dla ludzi ze świata kultury, nauki i sztuki Marzec nawet po latach jawi się głównie jako pogrom inteligencji, okres, w którym w środkach masowego przekazu atakowano z niezwykłą brutalnością – wymienianych z nazwiska – pisarzy i naukowców. Cechą wspólną tych wszystkich wystąpień (będących kalką wypowiedzi działaczy partyjnych) było odmawianie atakowanym nie tylko walorów ideowo-moralnych, ale także po prostu zawodowych kwalifikacji.

- Genezy „wydarzeń marcowych” można szukać na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych. Ekipa Władysława Gomułki zaczęła wtedy coraz wyraźniej odchodzić od bardziej liberalnej polityki z okresu Października '56. Stopniowo narastały konflikty między intelektualistami a władzami partyjno-państwowymi w Polsce. Towarzyszyła temu niejawną walką o wpływy i władzę w kierownictwie PZPR. Angażowali się w nią głównie młodzi działacze średniego i niższego szczebla, którzy chcieli awansować kosztem starszych towarzyszy, nierzadko żydowskiego pochodzenia. W swoich planach stawiali oni na nieformalną koterię partyjną, grupującą się wokół ministra spraw wewnętrznych gen. Mieczysława Moczara (tzw. partyzantów). Do własnych celów chcieli instrumentalnie wykorzystać młodzież studencką, która zaprotestowała przeciwko administracyjnej decyzji o zdjęciu *Dziadów* Adama Mickiewicza ze sceny Teatru Narodowego.

- W obronie kolegów relegowanych z uczelni, w związku z tymi protestami, studenci zorganizowali 8 marca 1968 r. wiec na

MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008

N O M I N A Ł 1 0 Z Ł

metal 925/1000 Ag ■ stempel lustrzany ■ średnica 32,00 mm
masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 118.000 szt.

AWERS: Z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. U góry z prawej strony półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Poniżej orła z prawej strony oznaczenie roku emisji: 2008. U dołu wizerunki: otwartej książki i pod nią zamkniętej książki. Z lewej strony stylizowane wizerunki spadających kartek. Pod prawą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek bramy głównej Uniwersytetu Warszawskiego. Poniżej stylizowana flaga symbolizująca flagę polską oraz stylizowane wizerunki transparentów. U góry półkołem napis: 40. ROCZNICA/MARCA '68. U dołu stylizowane wizerunki milicjantów i strajkujących studentów.

Projektant monety: **ANDRZEJ NOWAKOWSKI**

N O M I N A Ł 2 Z Ł

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,00 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.400.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-08, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek bramy głównej Uniwersytetu Warszawskiego. U góry wizerunek orła uniwersyteckiego, poniżej stylizowana flaga symbolizująca flagę polską oraz spadające kartki papieru. U dołu pomiędzy murami bramy, stylizowane wizerunki transparentów oraz strajkujących studentów. Na dole półkołem napis: 40. ROCZNICA MARCA '68.

NA BOKU: Ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **ANDRZEJ NOWAKOWSKI**